

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
21 października 2022 r.

W posiedzeniu udział wzięli:

Członkowie UKF KRUP:

- dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM - UWM w Olsztynie - Przewodniczący,
- dr hab. Jacek Batóg, prof. US - Uniwersytet Szczeciński,
- dr hab. Zbigniew Bukowski, prof. nadzw. - UKW w Bydgoszczy,
- dr Artur Chelstowski - Uniwersytet Warszawski,
- dr hab. Elżbieta Feret, prof. UR - Uniwersytet Rzeszowski,
- mgr Sławomir Głowacki - Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- prof. dr hab. Piotr Jedynak - Uniwersytet Jagielloński w Krakowie,
- prof. dr hab. Jarosław Karpacz - Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- o. mgr Arkadiusz Maciołek OFM - Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie,
- dr hab. Rafał Matwiejczuk, prof. UO - Uniwersytet Opolski,
- dr hab. Jarosław Matwiejuk, prof. UwB - Uniwersytet w Białymstoku,
- dr hab. Andrzej Pieczyński, prof. UZ - Uniwersytet Zielonogórski,
- ks. prof. dr hab. Mirosław Sitarz - Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II,
- prof. dr hab. Mirosław Szreder - Uniwersytet Gdański,
- prof. dr hab. Grzegorz Urbanek - Uniwersytet Łódzki,
- prof. dr hab. Tadeusz Wallas - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- prof. dr hab. Robert Wieczorek - Uniwersytet Wrocławski.

Trzy uniwersytety reprezentowane były przez osoby zastępujące stałych członków Komisji.
Byli to:

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – UMCS w Lublinie,
2. mgr Jacek Wiśniewski - kierownik Działu Budżetowania i Kontrolingu UKSW w Warszawie,
3. mgr Beata Zawadzka - kvestor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Obecni byli również:

1. prof. dr hab. Jacek Woźny - JM Rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,
2. dr hab. Sebastian Skuza - Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów,
3. Jarosław Oliwa - dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Edukacji i Nauki,
4. mgr Renata Stefaniak - kvestor UKW w Bydgoszczy,
5. mgr Marzena Wojtaszko - kvestor Uniwersytetu Gdańskiego,

Otwierając kolejne posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM serdecznie powitał zebranych, a w szczególności: prof. dr hab. Jacka Woźnego - JM Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, dr.

hab. Sebastiana Skuzę - Sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów oraz Jarosława Oliwę - Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Edukacji i Nauki. Następnie przewodniczący UKF oddał głos gospodarzowi spotkania.

Prof. dr hab. Jacek Woźny serdecznie powitał zebranych w murach Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. JM Rektor krótko omówił aktualną strukturę i priorytetowe zadania Uczelni. Następnie Rektor UKW wyraził nadzieję na owocne obrady Komisji zakończone wypracowaniem rozwiązań prowadzących do poprawy sytuacji finansowej uniwersytetów. Prof. dr hab. Jacek Woźny życzył również miłego pobytu w Uczelni i w Bydgoszczy.

Przewodniczący UKF podziękował JM Rektorowi za powitanie i przyjęcie roli Gospodarza posiedzenia. Następnie przedstawił porządek obrad i przeszedł do realizacji roboczej części posiedzenia Komisji.

1. Informacja nt. aktualnego i planowanego finansowania uczelni

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM poprosił dr. hab. Sebastiana Skuzę - Sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów oraz Jarosława Oliwę – Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Edukacji i Nauki o zabranie głosu i przedstawienie informacji związanych z pierwszym punktem porządku obrad Komisji.

Sekretarz stanu dr hab. Sebastian Skuza podziękował za kolejne zaproszenie do udziału w obradach Komisji. Minister zaznaczył, że aktualna sytuacja polityczno-gospodarcza sprawia, że cały sektor finansów publicznych działa w turbulentnym otoczeniu. Zarządzanie nim jest bardzo utrudnione, a jakiegokolwiek dłuższe prognozowanie stało się niemożliwe. Mimo to, Minister Sebastian Skuza stwierdził, że kwestia finansowania nauki i szkolnictwa wyższego na rok 2023 napawa lekkim optymizmem.

Minister odniósł się do przeszłości przypominając, że pod koniec 2021 roku (gdy sytuacja budżetowa umożliwiała takie działania) uczelnie otrzymały dodatkowe 900 mln złotych. Wydawało się wówczas, że nakłady inwestycyjne są najlepszym sposobem wsparcia gospodarki. Chwilę później okazało się, że największym wyzwaniem dla uczelni stały się wydatki bieżące. W odpowiedzi na zaistniałą sytuację udało się zmienić zapis dotyczący przeznaczenia ww. wsparcia.

Kolejną sprawą, którą udało się przeforsować była zmiana ustawy nakładającej na uczelnie obowiązek prowadzenia rejestru umów. Ewidencji będą podlegały umowy, których wartość przedmiotu przekracza 5 tys. złotych (w pierwotnej wersji było to 500 zł), a sam rejestr zgodnie z nowelą ustawy zacząć funkcjonować od 1 stycznia 2024 r.

Minister S. Skuza zaznaczył, że uczelnie otrzymały środki na podwyżki wynagrodzeń w wysokości 4,4% ze skutkiem przechodzącym. Dodał również, że pod koniec roku uczelnie otrzymają dodatkowe wsparcie w wysokości ok. 150 mln złotych.

Odnosząc się do budżetu na 2023 rok Minister S. Skuza powiedział, że algorytm podziału środków na naukę i szkolnictwo działa, choć z perspektywy czasu zauważalna jest jego pewna dysfunkcjonalność. Zdaniem Ministra naliczanie środków na szkolnictwo wyższe i naukę powinno odbywać się na takich samych zasadach jak ma to miejsce w resorcie zdrowia czy obrony narodowej, czyli procent PKB.

W projekcie ustawy budżetowej na 2023 rok w części 28 - szkolnictwo wyższe i nauka zaplanowana kwota przekracza 31 mld złotych. Udało się również zapewnić dodatkowe środki w wysokości 1,5 mld złotych na pokrycie skutków przechodzących podwyżek płac przyznanych pod koniec 2022 roku.

Minister Sebastian Skuza dodał również, że od maja 2023 roku zaplanowane są kolejne podwyżki wynagrodzeń o 7,8% (bez wyrównania od stycznia 2023). Ponadto w ustawie o budżecie uczelniom została zapisana dodatkowa pula obligacji o wartości 0,5 mld złotych.

Sekretarz stanu poinformował również, że trwają prace legislacyjne dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie zamrożenia cen energii elektrycznej. Cena prądu w rozliczeniach z odbiorcami użyteczności publicznej została ustalona na poziomie 785 zł za MWh, co zdaniem Ministra będzie znaczącą ulgą dla uczelni.

Podsumowując swoją wypowiedź Minister Sebastian Skuza wyraził nadzieję, że rok 2023 nie będzie dla uczelni gorszy od poprzedniego i zadeklarował swoje dalsze wsparcie dla spraw związanych z finansowaniem nauki i szkolnictwa wyższego.

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM podziękował Ministrowi Sebastianowi Skucie za wystąpienie i poprosił o zabranie głosu Jarosława Oliwę Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w MEiN.

Dyrektor Jarosław Oliwa podziękował za kolejne zaproszenie do wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji i stwierdził, że jego wypowiedź będzie stanowiła uzupełnienie tego, co przekazał Minister S. Skuza.

Odnosząc się kwestii związanych z finansowaniem nauki i szkolnictwa wyższego w 2022 roku Dyrektor J. Oliwa poinformował, że środki z przeznaczeniem na podwyżki płac o 4,4% zostały uruchomione w transzach, jako zwiększenie subwencji w kolejnych miesiącach, tj.: październik, listopad, grudzień. Odpowiednie środki z przeznaczeniem na ten cel zostały również zagwarantowane w budżecie na 2023 rok.

Dyrektor J. Oliwa uzupełnił również, że wspomniane przez Ministra S. Skuzę dodatkowe 150 mln złotych zostanie przekazane uczelniom do końca 2022 roku. 30 mln z tej puli trafi do uczelni zawodowych, pozostała część zostanie podzielona na uczelnie akademickie standardową proporcją stosowaną przy podziale subwencji.

W nawiązaniu do informacji dotyczącej zamrożenia cen energii elektrycznej Dyrektor Jarosław Oliwa uzupełnił, że z analizy danych, które spłynęły do Ministerstwa wynika, że w niektórych przypadkach gwarantowana cena 785 zł za megawatogodzinę będzie stawką niższą niż ta, którą uczelnie płacą obecnie. Dyrektor zaznaczył też, że stawki te w poszczególnych uczelniach są bardzo zróżnicowane.

Dyrektor Jarosław Oliwa stwierdził, że mimo wspomnianych przez Ministra S. Skuzę turbulencji uniwersytety zamkną 2022 rok z dobrym wynikiem finansowym.

W uzupełnieniu wypowiedzi Ministra S. Skuzy odnośnie finansowania nauki i szkolnictwa wyższego w 2023 roku Dyrektor Jarosław Oliwa wyraził swój „umiarkowany optymizm”. W obecnych warunkach niewątpliwym priorytetem stało się wsparcie działań obronnych oraz ochrony zdrowia. Mimo to w budżecie na 2023 rok udało się zagwarantować dodatkowe 1,5 mld złotych na szkolnictwo wyższe i naukę. Środki te wystarczą na pokrycie przechodzących skutków obu podwyżek wynagrodzeń, pozwolą na zwiększenie wydatków na pomoc materialną dla studentów oraz na utrzymanie aparatury naukowo-badawczej, lub stanowiska badawczego (tzw. SPUBy).

Dyrektor Jarosław Oliwa powiedział również, że planowane są drobne zmiany w składnikach algorytmu podziału subwencji oraz dość istotna zmiana odnośnie aktualnego tunelu dopuszczalnych zmian w subwencji. Tunel między możliwym ukształtowaniem wysokości subwencji miałby wynieść nie jak dotychczas od -2 do +6, ale od +1 do +5. Dyrektor Oliwa zaznaczył, że intencją tej zmiany jest to, żeby w zmieniających się warunkach Minister mógł corocznie określać ten tunel biorąc pod uwagę dostępność środków i aktualny poziom inflacji. Informacja na temat przyjętego tunelu byłaby podawana z niezbędnym wyprzedzeniem.

Następnie Dyrektor Jarosław Oliwa zaznaczył, że trwają prace nad nowelizacją rozporządzenia o kosztochłonności kierunków studiów. Spłaszczenie kosztochłonności pozwoli na bardziej równomierny podział środków finansowych między dyscyplinami i relatywnie poprawi sytuację tych o niskiej kosztochłonności.

Pod koniec wystąpienia Dyrektor Jarosław Oliwa wrócił do poruszonego przez Ministra S. Skuzę tematu mechanizmu waloryzacji subwencji i potwierdził, że obaj z Panem

Ministrem byli i nadal są zwolennikami reguły waloryzacyjnej powiązanej z konkretnym poziomem PKB tak, jak ma to zastosowanie w resortach zdrowia i obrony narodowej.

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM podziękował Dyrektorowi Jarosławowi Oliwie za wystąpienie.

W dyskusji zwracano uwagę, że wspomniane regulacje płac nie rozwiążą problemu w uczelniach w związku z drastycznym podwyższeniem minimalnego wynagrodzenia brutto.

Dyrektor Jarosław Oliwa odpowiedział, że zagwarantowane w budżecie środki wystarczą na zapewnienie pracownikom poziomu wynagrodzeń minimalnych. Natomiast sam proces spłaszczenia będzie w uczelniach zróżnicowany i wystąpi głównie w uczelniach, które mają dużo pracowników zarabiających mniej niż planowana płaca minimalna.

Dr hab. Zbigniew Bukowski, prof. UKW zapytał czy planowana jest również zmiana rozporządzenia o minimalnym wynagrodzeniu profesora.

Dyrektor Jarosław Oliwa poinformował, że trwają prace nad tym rozporządzeniem. Prognozowany jest wzrost minimalnego wynagrodzenia profesorskiego na poziomie takim, jak wszystkich pozostałych pracowników czyli łącznie o 12,5%.

Dr hab. Jacek Batóg, prof. US zapytał czy uczelnie mogą liczyć na dodatkowe środki na pokrycie kosztów związanych z pomocą dla uchodźców z Ukrainy. Prorektor Uniwersytetu Szczecińskiego przypomniał, że na poprzednich posiedzeniach Komisji padła propozycja utworzenia specjalnego funduszu przeznaczzonego na ten cel.

Dyrektor Jarosław Oliwa odpowiedział, że wspomniane, dodatkowe 120 mln złotych, które zostanie przekazane uczelniom to środki zaplanowane m.in. na pokrycie ww. kosztów.

Dyrektor J. Oliwa zaznaczył, że zdaje sobie sprawę, że oczekiwania środowiska akademickiego są większe, jednak w obecnej sytuacji polityczno-gospodarczej priorytetem rządu stało się zwiększenie nakładów na wojsko i ochronę zdrowia.

Podsumowując wypowiedź i dyskusję Przewodniczący UKF podziękował dyrektorowi Jarosławowi Oliwie za wystąpienie i przeszedł do realizacji kolejnego punktu porządku obrad.

2. Próba ustalenia wspólnego sposobu podziału subwencji na potencjały: dydaktyczny i badawczy

Przewodniczący dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM powiedział, że potrzeba ujednoczenia podziału subwencji na ww. potencjały wynika m.in. z dyskusji, która miała miejsce podczas posiedzenia KRUP w Białymstoku. Po prezentacji dorocznego raportu

Komisji rektorzy uniwersytetów zgłaszali taką potrzebę wskazując na ograniczoną wiarygodność niektórych prezentowanych danych.

Prof. dr hab. Mirosław Szreder zgłosił wątpliwość odnośnie idei tego ujednoczenia. Zdaniem prof. M. Szredera rektorzy zakwestionowali metodę prezentowania danych, które bezsprzecznie są nieporównywalne (co zostało wyraźnie zaznaczone w raporcie). Nie chodziło zatem o wypracowanie jednolitej metody dzielenia subwencji - na potencjały: dydaktyczny i badawczy - pozbawiającej rektorów prawa do samodzielnego stanowienia o tym podziale.

Przewodniczący Komisji wyjaśnił, że taki podział byłby w ogóle niepotrzebny, jednak część zawartych w raporcie tabel została skonstruowana z jego wyraźnym uwzględnieniem (np. przychody z działalności dydaktycznej, przychody z działalności badawczej, wartość potencjału dydaktycznego w przeliczeniu na pracownika, potencjał badawczy w przeliczeniu na nauczyciela akademickiego, potencjał dydaktyczny w przeliczeniu na studenta itd).

W związku z tym, że poszczególne uniwersytety wskazują bardzo zróżnicowane informacje należy zakładać, że część z nich jest nieprawdziwa, bo np. w Uniwersytecie w Białymstoku potencjał badawczy stanowi 3%, w UKW w Bydgoszczy 2%, a w Uniwersytecie Jagiellońskim jest to 50%.

W dyskusji, w której udział wzięli: prof. dr hab. Jerzy Węclawski - UMCS, prof. dr hab. Mirosław Szreder UG, mgr Sławomir Głowacki UMK w Toruniu, mgr Artur Chelstowski - UW wskazywano potrzebę wprowadzenia zmian w dorocznym raporcie Komisji. Wypracowano dwie propozycje:

- 1) pominięcie podziału subwencji na dwa potencjały i usunięcie z raportu tabel opartych na tym podziale,
- 2) wzbogacenie raportu o dodatkowe informacje i tabele.

Przewodniczący Komisji zaproponował, że obie sprawy zostaną uwzględnione podczas spotkania Zespołu ds. Analiz Ekonomicznych UKF wczesną wiosną 2023 r. w Gdańsku. Przewodniczący zachęcił członków Komisji do zgłaszania propozycji dodatkowych informacji, które miałyby być ujęte w dorocznym raporcie Komisji.

Komisja jednomyślnie przyjęła powyższe rozwiązanie.

3. Wymiana informacji i dyskusja nt. sytuacji finansowej uniwersytetów w kontekście drastycznego wzrostu kosztów

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM poprosił przedstawicieli poszczególnych uniwersytetów o krótkie przedstawienie aktualnej sytuacji finansowej uczelni i wyniku rekrutacji na studia.

W większości uniwersytetów sytuacja finansowa ulega pogorszeniu, ze względu na drastyczny wzrost kosztów energii elektrycznej, energii cieplnej i gazu. We wszystkich uczelniach wprowadzono programy oszczędnościowe poprzez m.in.: obniżenie temperatury w pomieszczeniach, racjonalizację wykorzystania sal dydaktycznych, prowadzenie części kształcenia w formie zdalnej, ograniczenie przerostów zatrudnienia.

W rekrutacji na studia ogółem w większości uniwersytetów odnotowano nieznaczny spadek. Widoczny był spadek liczby osób podejmujących kształcenie na studiach drugiego stopnia.

Nieznaczny wzrost liczby kandydatów odnotowały Uniwersytety: Jagielloński (studia stacjonarne pierwszego stopnia), im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (studia stacjonarne, jednolite magisterskie), Zielonogórski, Warszawski (studia stacjonarne pierwszego stopnia i jednolite magisterskie), UKSW w Warszawie (stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego stopnia), Uniwersytet Szczeciński.

4. Informacja nt. losów wcześniejszych uchwał UKF

Przewodniczący UKF poinformował, że uchwały Komisji podjęte na poprzednim posiedzeniu:

- 1) w sprawie zmiany sposobu przekazywania środków w ramach subwencji,
 - 2) w sprawie świadczeń na rzecz promotora, promotora pomocniczego, recenzentów w postępowaniach o nadanie stopnia lub tytułu naukowego,
- zostały przekazane do MEiN za pośrednictwem KRUP. Korzystając z obecności dyrektora Jarosława Oliwy przewodniczący Komisji poprosił o wsparcie rozpatrywania przez Ministerstwo spraw, których dotyczyły obie uchwały.

5. Sprawy organizacyjne i różne

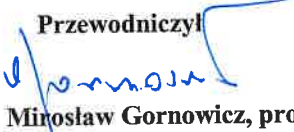
Kończąc obrady dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM podziękował zebranych za niezawodny udział. Poinformował, również, że kolejne posiedzenia Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP odbędą się w następujących terminach:

- 20-22 kwietnia 2023 r. w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach,
- 15-17 czerwca 2023 r. w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

Następnie przewodniczący zachęcił do odwiedzania strony internetowej Komisji, przekazał podziękowania gospodarzom spotkania i życzył zebranyom dobrego zdrowia i szczęśliwego powrotu do domów.

Protokolowała

mgr Zofia Konopka

Przewodniczył

dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM